

Bernardeta Iwańska-Cieślik
Katedra Informacji Naukowej i Bibliologii
Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
biwanska@ukw.edu.pl

Publikacje bibliotekarzy w przestrzeni sieciowej. Wstęp do badań

Streszczenie: Bibliotekarze z 12 wybranych bibliotek akademickich zostali objęci badaniem nad aktywnością publikacyjną i obecnością tych dokonań w przestrzeni sieciowej. Na podstawie zestawień bibliograficznych, baz dorobku pracowników, sprawozdań wyodrębniono grupę 214 autorów z ponad tysiącem publikacji. Dokonano analizy obecności poszczególnych pozycji w repozytoriach instytucjonalnych, następnie przebadano drogi rozpowszechniania własnych artykułów w alternatywnych repozytoriach (E-LIS) oraz tworzenia profili, chociażby w Google Scholar bądź kont w najpopularniejszych serwisach społecznościowych dla naukowców (ResearchGate, Academia.edu). Stwierdzono, że jest możliwy dostęp do publikacji bibliotekarzy w przestrzeni sieciowej. W znaczącej części są to publikacje osób, które osiągnęły stanowisko bibliotekarza dyplomowanego, a informację o swoich dokonaniach upowszechniają w instytucjonalnych kanałach informacyjnych (bazy, zestawienia bibliograficzne, rzadziej repozytoria). Tylko ok. 10 % zaczyna dostrzegać możliwości, jakie dają inne drogi prezentacji własnych badań, m.in. naukowe serwisy społecznościowe.

Słowa kluczowe: biblioteki naukowe, analiza dorobku, e-publicacje

Wprowadzenie

Na II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Homo communicativus* (Toruń, 25-26. 06.2015 r.) został wywołany temat publikowania przez bibliotekarzy¹. Wymieniona grupa zawodowa uczestniczy w komunikacji naukowej od najwcześniejszych lat funkcjonowania bibliotek. Dotychczas skupiono się na badaniu dokonań pracowników naukowo-dydaktycznych instytutów, katedr i zakładów bibliologicznych i informatologicznych funkcjonujących przy polskich uniwersytetach.

Brakuje badań nad aktywnością publikacyjną bibliotekarzy, którzy są zatrudnieni zarówno w bibliotekach naukowych, publicznych, szkolnych, kościelnych i innych². Główny Urząd Statystyczny podaje, że w 2013 r. zarejestrowano 1086 bibliotek naukowych: biblioteki szkół wyższych, biblioteki organizowane przez Polską Akademię Nauk, inne jednostki naukowo-badawcze oraz wybrane biblioteki publiczne³. Jeśli przyjąć, że w każdej z nich zatrudniono przynajmniej jednego bibliotekarza piszącego artykuły, to docelowa grupa badawcza wynosiłaby ponad tysiąc osób, a więc czterokrotnie przekraczałaby stan pracowni-

¹ Głos w dyskusji zabrał dr inż. Krzysztof Ziolo – Dyrektor Biblioteki Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

² Zob. CIESIELSKA-KRUCZEK, R., ZAJĄC, R.M. Bibliotekarze dyplomowani w bibliotekach Krakowa. Aktywność zawodowa i naukowa. W: *IV Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy* [on-line]. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2014, s. 117-128 [dostęp 28.07.2015]. Dostępny w: <http://www.dbc.wroc.pl/dlibra/docmetadata?id=24643>.

³ *Kultura w 2013 r.* [on-line]. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, 2014, s. 22, 68 [dostęp 3.08.2015]. Dostępny w: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/kultura/kultura-w-2013-r-,2,11.html>.

ków instytutów, katedr i zakładów bibliologicznych i informatologicznych⁴. Tylko dla formalności, można przywołać fragment definicji bibliotek naukowych z Ustawy o bibliotekach, że: *prowadzą działalność naukowo-badawczą w zakresie bibliotekoznawstwa i dziedzin pokrewnych, a także w zakresie obsługiwanych przez nią dziedzin nauki*⁵. Tym samym w każdej z nich powinien zostać odnotowany przynajmniej jeden bibliotekarz prowadzący badania nad wybranym zagadnieniem bibliotekoznawczym lub innym. Jednakże sfera dokonań pisarskich bibliotekarzy nie ogranicza się tylko do komunikowania wyników analiz naukowych, często mamy do czynienia z relacjami, felietonami, sprawozdaniami z różnego typu imprez. Dopiero pogłębione badania pozwolą na określenie, czy dominują teksty naukowe, fachowe lub jeszcze inne.

Bibliotekarze w uczelniach publicznych są objęci przepisami zawartymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym⁶ oraz w akcie wykonawczym, tj. Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej z dnia 17 grudnia 2013 r.⁷ W wymienionych dokumentach brak informacji na temat konieczności prowadzenia badań, a tym samym publikowania przez grupę bibliotekarzy dyplomowanych. Po deregulacji zawodów, w tym zmianie zapisu dotyczącego bibliotekarza dyplomowanego⁸, bibliotekarze nie dysponują żadnym ogólnopolskim aktem prawnym, przy pomocy którego byłyby uregulowane wymagania stawiane pracownikom obejmującym różne stanowiska w hierarchii bibliotekarskiej. Wymagania dla kandydatów na dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej — rekomendacje Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, przyjęte uchwałą przez prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich⁹, do których może, lecz nie musi odnieść się statut uczelni, zawierają propozycję ujednoczenia wymagań stawianych kandydatom do wspomnianego stanowiska. W punkcie 1.4. zapisano, że bibliotekarz powinien w swoim dorobku mieć *minimum 5 publikacji z zakresu bibliotekoznawstwa i/lub informacji naukowej lub nauk pokrewnych zbieżnych z profilem danej biblioteki, w tym 2 recenzowane*¹⁰. Obecnie swoje przepisy dostosowały do uchwały KRASP następujące uczelnie: Uniwersytet Łódzki, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Politechnika Lubelska, Uniwersytet Medyczny w Lublinie i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu¹¹.

⁴ Stan na 31 marca 2015 r. - 261 osób, włączając również doktorantów. Zob. IWAŃSKA-CIEŚLIK, B. *Informacja o nowych publikacjach polskich bibliologów i informatologów* [on-line], [dostęp 26.07.2015]. Dostępny w: <http://www.slideshare.net/Blwanska/informacja-o-nowych-publicacjach-polskich-bibliologw-i-informatologw-w-przestrzeni-sieciowej>.

⁵ Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Dz.U. 2012, poz. 642.

⁶ Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Dz.U. 2005, nr 164, poz. 1365.

⁷ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej z dnia 17 grudnia 2013 r. Dz.U. 2013, poz. 1571.

⁸ CAŁKA, M., BIELAWSKA, S. Niejasny status bibliotekarza dyplomowanego w Polsce w świetle zmian ustawy o deregulacji. *Deutsch-Polnische Juristen-Zeitschrift* 2014, nr 3, s. 32-35.

⁹ SZAFRAŃSKI, L. *Deregulacja zawodów a bibliotekarz dyplomowany* [on-line], [dostęp 3.08.2015]. Dostępny w: <http://www.sbp.pl/artykul/?cid=10303&prev=648>.

¹⁰ *Wymagania dla kandydatów na dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej* [on-line], [dostęp 3.08.2015]. Dostępny w: http://lib.amu.edu.pl/pliki/rada/zalacznik_1_rada_06_06_2013.pdf.

Tym samym, aby móc awansować lub zostać przyjętym na określone stanowisko należy przygotować swój dorobek naukowo-badawczy.

W celu przybliżenia grupy piszących bibliotekarzy postanowiono wybrać zespół pilotażowy składający się z 12 bibliotek akademickich, co jest tylko niewielką reprezentacją wszystkich księżnic tego typu w Polsce, i dokonać analizy dróg upowszechnia własnych tekstów w przestrzeni sieciowej.

Na początku zostaną zaprezentowani pracownicy księżnic, a następnie zostanie sprawdzona obecność publikacji w wybranych kanałach informacyjnych¹² on-line: w repozytoriach instytucjonalnych oraz alternatywnych źródłach popularyzacji własnych odkryć naukowych, jak: E-LIS, Google Scholar, ResearchGate, Academia.edu. Ze względu na ograniczony czas prowadzenia badań pominięto serwisy płatne oraz tworzone przez bibliotekarzy własne strony WWW czy blogi.

Przed podjęciem analizy poszczególnych źródeł sformułowano następujące hipotezy badawcze: informacja o publikacjach bibliotekarzy jest dostępna w przestrzeni sieciowej; bibliotekarze publikujący w znacznej części należą do grupy bibliotekarzy dyplomowanych; bibliotekarze funkcjonują w sieci głównie w oparciu o instytucjonalne kanały informacyjne; nieliczni podejmują się upowszechniania w alternatywnych kanałach, w tym serwisach społecznościowych dla naukowców.

Interesować nas będą wszystkie publikacje tradycyjne, jak i elektroniczne wydane w okresie od początku 2013 do czerwca 2015, czyli nieujęte w *Polskiej Bibliografii Bibliologicznej* (ostatnia aktualizacja 18.01.2013). Badaniem objęto tylko tych bibliotekarzy, których prace ukazały się w tym okresie, brano pod uwagę artykuły naukowe, popularnonaukowe, sprawozdania, biogramy, hasła encyklopedyczne i inne prace.

Do badań wybrano jedynie te biblioteki, których macierzyste uczelnie podjęły się organizacji własnego repozytorium. Jest to pierwsze miejsce w przestrzeni sieciowej, gdzie powinny znaleźć się prace bibliotekarzy (warunkiem są uregulowane kwestie prawne zamieszczenia danej pracy w przestrzeni sieciowej).

Grupę badawczą zawężono do pracowników bibliotek: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Łódzkiego, Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Politechniki Warszawskiej, Politechniki Wrocławskiej (obecnie Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej we Wrocławiu), Uniwersytetu Wrocławskiego, Politechniki Krakowskiej i Uniwersytetu Jagiellońskiego¹³.

¹¹ BOSACKA, M. Przyszłość bibliotekarzy dyplomowanych w kontekście tzw. ustawy „deregulacyjnej” (na przykładach zapisów w statutach różnych uczelni wyższych). W: *Biblioteki we współczesnym systemie prawnym Polski i Unii Europejskiej*. Wrocław: Korporacja Bibliotekarzy Wrocławskich, 2014, s. 31-35.

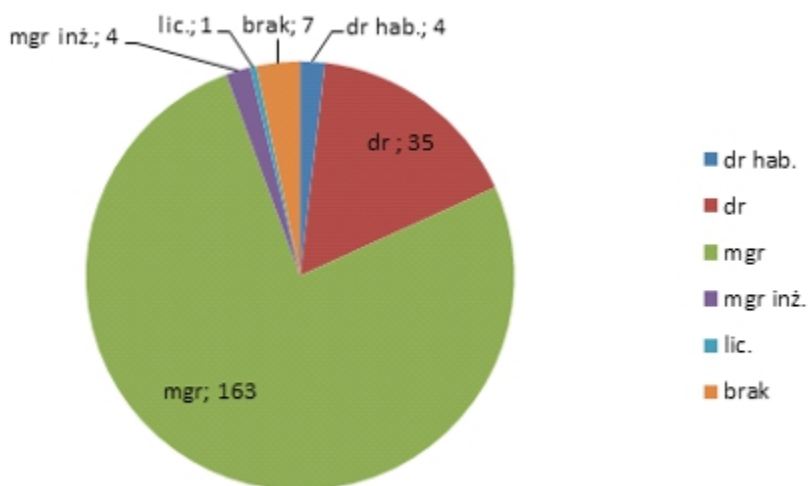
¹² Tutaj w znaczeniu drogi upowszechniania własnych osiągnięć naukowych.

¹³ Lista nie jest kompletna, ale ze względu na pilotażowy charakter artykułu ograniczono się do 12 uczelni i ich bibliotek. Zob. BEDNAREK-MICHALSKA, B. *Mamy już 22 repozytoria naukowe w Polsce* [on-line], [dostęp 21.07.2015]. Dostępny w: <http://www.ebib.pl/?p=3981>.

Badanie prowadzono w lipcu 2015 r. Na podstawie spisów publikacji, których twórcy byli afiliowani przy bibliotece uczelnianej udało się wygenerować 263 nazwiska. Wykazy publikacji znajdowały się w różnych miejscach witryny biblioteczej. Zamieszczano je w sprawozdaniach, oddzielnych spisach publikacji bądź w bazie bibliograficznej z dorobkiem pracowników poszczególnych uczelni. Analizą formalną objęto publikacje wydane w latach 2013-2015. Zidentyfikowano 1095 pozycji tradycyjnych, elektronicznych, jak również tych dostępnych w obu wersjach.

Niestety nie wszyscy z 263 autorów, wymienianych we wspomnianych spisach, są zatrudnieni w analizowanej bibliotece. Z tej grupy należy wyłączyć tych, którzy zostali zaproszeni do współpracy przy pisaniu konkretnych artykułów. Problem dotyczył 39 osób, których nie dało się powiązać ze strukturami poszczególnych uczelni. Kolejne 10 to pracownicy naukowo-dydaktyczni, pracujący na wydziałach filologicznych lub historycznych, w tym w instytutach informacji naukowej i bibliotekoznawstwa/bibliologii, niezatrudnieni w bibliotece. Dalszemu badaniu ostatecznie poddano 214 pracowników bibliotek, którzy przez ostatnie 2,5 roku opublikowali przynajmniej jedną pracę.

W tej grupie dominują osoby z tytułem zawodowym magistra i tylko jedna z tytułem licencjata. Stopnie naukowe: doktor czy doktor habilitowany odnotowano odpowiednio 35 i 4 razy. Wśród osób legitymujących się stopniami naukowymi przeważali dyrektorzy poszczególnych bibliotek, jak również osoby pracujące w oddziałach zbiorów specjalnych.

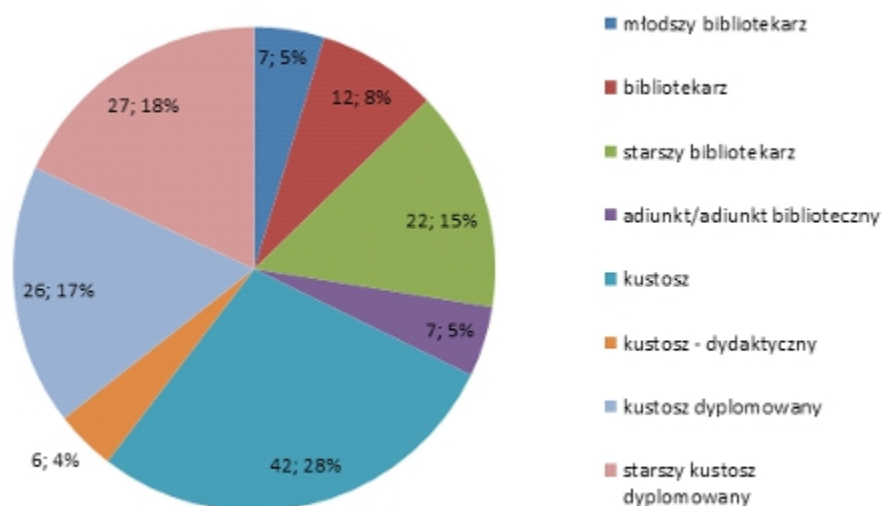

Wyk. 1. Tytuły zawodowe i stopnie naukowe bibliotekarzy publikujących w latach 2013-2015.
Źródło: Opracowanie własne.

W 165 przypadkach podano stanowisko zajmowane w hierarchii biblioteczej bądź innej. W przypadku 149 osób są to stanowiska bibliotekarskie. Do tej grupy trzeba dodać jeszcze pracowników dokumentacji i informacji naukowej. Niestety nie odnotowano zajmowanego stanowiska przy bibliotekarzach zatrudnionych w księżnicy Politechniki Warszawskiej, Wrocławskiej i Krakowskiej Akademii.

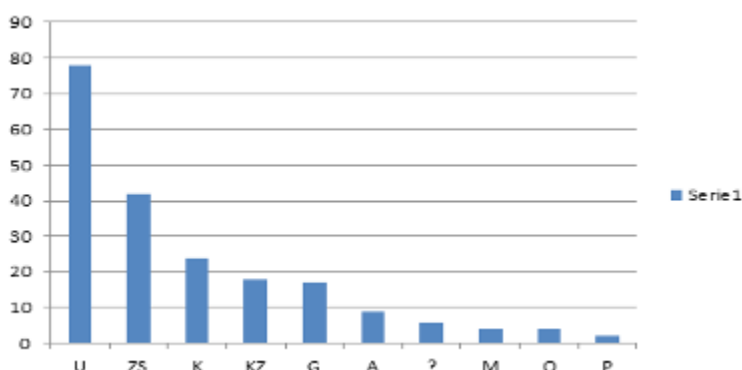
Jedynie część z nich może być zaliczana do grona bibliotekarzy prowadzących badania naukowe, jeśli przyjąć, że w tej grupie mogą być obecni jedynie bibliotekarze dyplomowani, czyli asystent biblioteczny, adiunkt biblioteczny, kustosz dyplomowany, starszy kustosz dyplomowany oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej. Jednakże różnorodnych prac naukowych i innych prób pisarskich podejmują się również pracownicy służby bibliotecznej: młodszy bibliotekarz, bibliotekarz, starszy bibliotekarz i kustosz.

W poniższym zestawieniu wyłania się przewidziany obraz, że grupa najbardziej aktywna w zakresie publikowania składa się głównie ze starszych stażem pracowników służby bibliotecznej oraz bibliotekarzy dyplomowanych, co zapewne jest podyktowane włączeniem ostatniej grupy do grona nauczycieli akademickich i koniecznością wykazania się odpowiednim dorobkiem naukowo-dydaktycznym.

Wyk. 2. Stanowiska bibliotekarskie autorów publikacji.
Źródło: Opracowanie własne.

W celu prezentacji oddziałów bibliotecznych, w których pracują poszczególni autorzy, postanowiono uprościć ich nazwy, ze względu na zróżnicowane formy w badanych instytucjach. Dokonano następującego podziału: kadra zarządzająca (KZ), gromadzenie (G), katalogowanie (K), udostępnianie i informacja naukowa (U), zbiory specjalne (rękopisy, stare druki, ikonografia, kartografia i inne, ZS), automatyzacja (A), ochrona zbiorów i ewidencja (O), promocja (P), muzeum i archiwum (M) oraz brak danych o oddziale (?). Przy czym jest to duże uproszczenie struktur organizacyjnych poszczególnych bibliotek. Chociażby księżnica Politechniki Wrocławskiej dzieli się na Bibliotekę Klasyczną i Bibliotekę Elektroniczną, tworząc dwa równoległe trzony składające się z działów od gromadzenia do udostępniania.

Wyk. 3. Oddziały biblioteki, w których pracują autorzy.
Źródło: Opracowanie własne.

Szczególna aktywność cechuje osoby zajmujące się udostępnianiem zbiorów i informacją naukową, bibliograficzną, razem 78 osób (36%). Na kolejnym miejscu odnotowano bibliotekarzy, pracujących w oddziałach zbiorów specjalnych — 42 (20%). Dalsze oddziały prezentuje powyższy wykres.

Formy prezentacji dorobku przez macierzyste instytucje

Podstawową informacją o publikacjach bibliotekarzy z wybranych bibliotek jest ta dostarczana przez same uczelnie i ich biblioteki. Przeważnie metadane o nowych pracach można wygenerować z ogólnouczelnianej bazy bibliograficznej z dorobkiem poszczególnych pracowników afiliowanych przy bibliotece. W ten sposób uzyskano dane w przypadku następujących placówek: Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu¹⁴, Biblioteka Politechniki Krakowskiej¹⁵, Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego¹⁶, Biblioteka Jagiellońska¹⁷, Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu¹⁸, Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy¹⁹.

Kolejnym źródłem informacji są zestawienia prac pracowników publikowane na stronach bibliotek. Mają one formę spisów publikacji jak w przypadku Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu²⁰ oraz Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej²¹. Wykazy prac zostały zawarte również w corocznych sprawozdaniach. W ten

¹⁴ Bibliografia publikacji pracowników i doktorantów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <https://www.bu.umk.pl/bibliometria>.

¹⁵ Bibliografia Publikacji Pracowników Politechniki Krakowskiej [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://suw.biblos.pk.edu.pl/browseByDepartament>.

¹⁶ Bibliografia publikacji pracowników Uniwersytetu Łódzkiego [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://212.191.71.9>.

¹⁷ Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://ruj.uj.edu.pl/xmlui/browse?type=affiliation>.

¹⁸ Bibliografia publikacji pracowników i doktorantów Uniwersytetu Wrocławskiego [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://www.bu.uni.wroc.pl/publikacje/>.

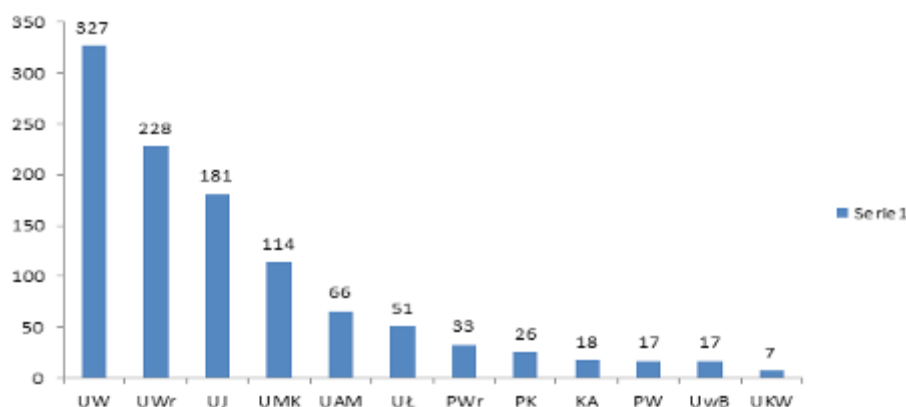
¹⁹ Baza Dorobku Naukowego Pracowników Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://bibliografia.ukw.edu.pl>.

²⁰ Publikacje Pracowników BU [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: http://lib.amu.edu.pl/index.php?option=com_content&task=category§ionid=2&id=36&Itemid=69.

sposób odnotowały je: Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie²² i Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej²³. Jeszcze inną formę prezentacji, a tym samym promocji działalności naukowej swoich pracowników przyjmuje Krakowska Akademia im. A.F. Modrzewskiego, gdzie poza spisem publikacji uwzględniono również: staże, referaty wygłoszone w czasie konferencji lub innych sesji naukowych, udział w nich oraz warsztatach i szkoleniach²⁴.

Wstępna analiza ilościowa

Wracając do liczby publikacji w poszczególnych bibliotekach naukowych należy nadmienić, że wysokie wyniki są proporcjonalne do liczby osób, którą uzyskano po przejrzaniu spisów i baz publikacji. Grupy bibliotekarzy analizowanych w niniejszym artykule, to: UW — 52, UW r — 18, UJ — 25, UMK — 23, UAM — 20, UŁ — 19, PW — 10, PW r — 17, PK — 11, KA — 9, UwB — 6, UKW — 3.

Wyk. 4. Liczba publikacji odnotowanych przez badane biblioteki akademickie.

Źródło: Opracowanie własne.

Wysokie notowania, które osiągnęły zarówno warszawska, jak i wrocławska biblioteka uniwersytecka są związane z ukazaniem się drukiem wieloautorskich prac zbiorowych, gdzie każde hasło wystąpiło w oddzielnym opisie bibliograficznym w wymienionych wykazach. Na przykład katalog: *Metamorfozy. Królewska kolekcja grafiki Stanisława Augusta. Ryciny z kolekcji Stanisława Augusta i ze zbioru Jana Kantego Szembeka. Wystawa 25 maja — 1 września 2013, Pałac na Wyspie Łazienki Królewskie, 2013* (koncepcja i red. nauk. Jolanta Talbierska, Warszawa 2013) i ta sama publikacja w wersji anglojęzycznej razem stanowiły ok. 170 pozycji z 327 z lat 2013-2015 odnotowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie. Z tego roku pochodzi również prawie tysięczna publikacja *Leksykon zieleni Wrocławia* (koncepcja i red. nauk. Iwona Bińkowska, Elżbieta Szopińska, Wro-

²¹ Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej. *Publikacje pracowników* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: http://www.biblioteka.pwr.wroc.pl/publikacje_pracownikow_161.dhtml. [w czasie trwania badania nie udało się wygenerować opisów z systemu DONA – Baza Dorobku Naukowego Pracowników PWr]

²² Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie. *Sprawozdania* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: http://www.buw.uw.edu.pl/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=33&Itemid=145.

²³ *Sprawozdania z działalności Biblioteki Głównej i Systemu biblioteczno-informacyjnego PW* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://www.bg.pw.edu.pl/index.php/o-nas/sprawozdania-z-dzialalnosci>.

²⁴ *Działalność naukowa pracowników* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w <https://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/dzialalnosc-naukowa-pracownikow/>.

claw 2013), z której wynotowano ponad 160 haseł, będących znaczną częścią zestawienia publikacji pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu.

Z kolei wynik przypisany pracownikom Biblioteki Jagiellońskiej jest efektem wyjątkowej aktywności pisarskiej dr Marka Mariusza Tytko, pracownika Oddziału Opracowania Zbiorów w Sekcji Druków Zwartych, który jest autorem lub tłumaczem 100 różnej objętości publikacji²⁵.

Równie imponujący zasób publikacji pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu jest wynikiem notowania każdej publikacji afiliowanej przez uczelnię zamieszczoną w: „Gazecie Wyborczej”, „Głosie Uczelni”, „Wiadomościach Akademickich”, które razem dały 44 opisy bibliograficzne.

Publikacje w sieci (m.in. artykuły w czasopismach i pracach zbiorowych on-line)

Kolejne źródło identyfikacji bibliotekarzy w przestrzeni sieciowej, to publikowanie w czasopismach on-line wydawanych przez różne instytucje naukowe, w tym biblioteki oraz stowarzyszenia. Z wymienionych wyżej zestawień wynotowano 108 tytułów periodyków: naukowych, fachowych, popularnonaukowych czy lokalnych. Dostępnych w sieci bez konieczności logowania lub uiszczenia opłaty odnotowano 59 (50%), przy czym uwzględniono w tej liczbie te tytuły, które umieszczają w internecie pełne teksty artykułów, a nie spisy treści czy witrynę z odesłaniem do sklepu wydawnictwa. W tym celu sprawdzono każdy tytuł osobno. Nie udało się uzyskać danych jedynie dla pięciu wydawnictw ciągłych.

Najwięcej artykułów w „otwartych” czasopismach zamieszczono w „Biuletynie EBIB” — 29 z dziesięciu badanych bibliotek, następnie w „Tytułach Ujednoliconym” — 22 z czterech ośrodków. Na kolejnym miejscu ze względu na liczbę publikacji należy wymienić czasopismo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich: „Bibliotekarz”, gdzie bibliotekarze w omawianym okresie zamieścili 18 artykułów z sześciu różnych bibliotek. Niestety jedynie numery archiwalne są dostępne w sieci, a jedyną bieżącą informacją są spisy treści. Dalej można wymienić: „Bibliotekę” (15 prac z dwóch bibliotek), „Forum Bibliotek Medycznych” (dziwięć z pięciu bibliotek), „Hereditas Monasteriorum” (siedem z dwóch bibliotek) czy „Biblioteka Nostra” (sześć z trzech bibliotek). Ze względu na liczbę publikacji należy wymienić także tytuły spoza bibliologii i informatologii, jak: „Religious and Sacred Poetry” (15 z BJ), „Kurier. Dzielnica XI Miasta Krakowa” (13 z BJ), co jest wynikiem współpracy jednego z pracowników Biblioteki Jagiellońskiej, a dalej „Wiadomości Akademickie” wydawane przez bibliotekę Collegium Medicum UMK (12 z UMK).

Pracownicy bibliotek podejmowali również współpracę z czasopismami zagranicznymi, razem 19 tytułów z Bułgarii, Rumunii, Ukrainy, Niemiec, Turcji, Szwecji, USA czy Czech. Jedynie sześć z nich jest dostępnych w sieci bez żadnych ograniczeń, a mianowicie: „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung”, „Türklük Bilimi Araştırmaları — Journal of Turkology Research”, „Sbornik Národního Muzea v Praze. Řada C-Literární historie”, „Drinovski Sbornik”, „Bilgi Dünyası. Information World” oraz „Biblis. Kvartalstidskrifför bokvännen”.

²⁵ Tytko Marek Mariusz. W: *Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego* [on-line], [dostęp 28.07.2015]. Dostępny w: <http://ruj.uj.edu.pl/xmlui/browse?type=author>.

Bibliotekarze z analizowanych bibliotek opublikowali swoje prace w 39 czasopismach punktowanych z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za rok 2014. Punktacja wynosiła od 1 do 35. Periodyki, jak: „Topics in Catalysis” i „Catalysis Today”, gdzie swoje artykuły zamieścił pracownik Biblioteki Jagiellońskiej, zostały ocenione odpowiednio na 30 i 35 punktów. Poza tym w najwyższej punktowanych wydawnictwach (10-15) prace opublikowali pracownicy bibliotek Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tytuły tych czasopism, to: „Archeion”, „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”, „Poradnik Językowy”, „Przegląd Orientalistyczny”, „Rocznik Historii Sztuki”, „Studia Źródłoznawcze”, „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung”, „Ruch Literacki”, „Libri. International Journal of Libraries and Information Services”.

Najczęściej wybieranym pismem punktowanym była poznańska „Biblioteka” (5 pkt), następnie „Forum Bibliotek Medycznych” (3 pkt) oraz „Przegląd Biblioteczny” (7 pkt). Liczbę punktów podano zgodnie ze stanem na koniec 2014 r.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę prace zbiorowe, których zidentyfikowano ponad 160, to jedynie 16 (10%) jest dostępnych on-line. Brano pod uwagę tylko te publikacje, które w zestawieniach bibliotecznych zostały zaopatrzone w informację o dostępności w przestrzeni sieciowej. Należy przypuszczać, że jest ich więcej, lecz informacja o wersji elektronicznej została pominięta przez sporządzających bibliografię publikacji danego zespołu. Dla przykładu można wymienić takie tytuły opublikowane w sieci, jak: *Biblioteki we współczesnym systemie prawnym Polski i Unii Europejskiej*²⁶, *NUKAT — Autostrada Informacji Cyfrowej*²⁷, *IV Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy*²⁸ oraz *Materiały Konferencyjne w dziale Publikacje w serwisie EBIB*²⁹.

Charakterystyka tematów podejmowanych przez poszczególnych bibliotekarzy i ich zamieszczania w różnego typu periodykach oraz pracach zbiorowych wymaga oddzielnych badań.

Repozytoria

Zgodnie z Budapesztańską Inicjatywą Otwartego Dostępu (Budapest Open Access Initiative): *Każda instytucja — mająca uprawnienia do nadawania stopni naukowych — powinna wprowadzić zasadę deponowania wyników badań w repozytorium instytucjonalnym open access*³⁰.

²⁶ CZYREK, J., GÓRNA, B. (red.) *Biblioteki we współczesnym systemie prawnym Polski i Unii Europejskiej* [on-line]. Wrocław: Korporacja Bibliotekarzy Wrocławskich, 2014 [dostęp 6.08.2015]. Dostępny w: <http://bibliotekarze.kbw.wroc.pl/biblioteki-we-wspolczesnym-systemie-prawnym-polski-i-unii-europejskiej>.

²⁷ GRZĘDZIŃSKA, K. *NUKAT — Autostrada Informacji Cyfrowej* [on-line]. Warszawa: Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, NUKAT, 2013 [dostęp 6.08.2015]. Dostępny w: http://autostrada.buw.uw.edu.pl/konferencja/images/nukat_autostrada_informacji_cyfrowej.pdf.

²⁸ DUDZIAK, D., ZIÓŁEK, M. (red.) *IV Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy* [on-line]. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2014 [dostęp 6.08.2015]. Dostępny w: <http://www.dbc.wroc.pl/dlibra/docmetadata?id=24643>.

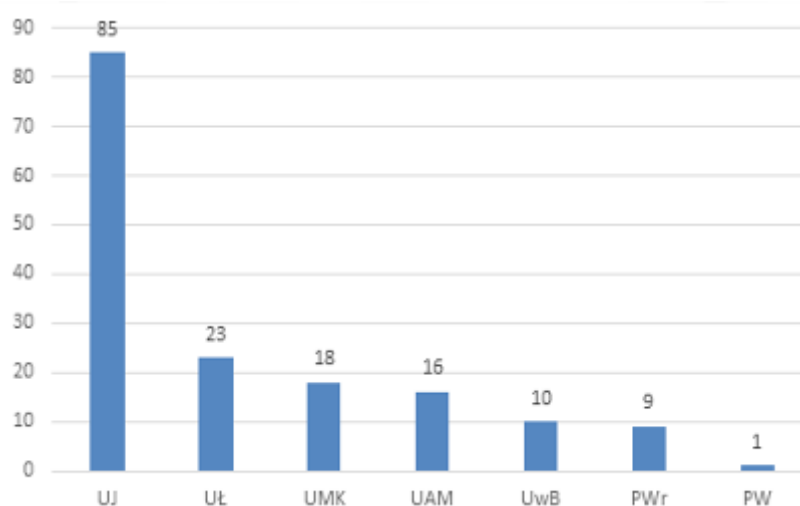
²⁹ *EBIB* [on-line], [dostęp 6.08.2015]. Dostępny w: <http://www.ebib.pl/>.

³⁰ Budapeszteńska inicjatywa otwartego dostępu do wiedzy po dziesięciu latach: ustawienie domyślne – otwartość. W: *Budapest Open Access Initiative* [on-line], [dostęp 30.07.2015]. Dostępny w: <http://www.budapestopenaccessinitiative.org/boai-10-translations/polish>.

W niniejszym artykule analizie poddano 12 repozytoriów: AMUR — Repozytorium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, RUW — Repozytorium Uniwersytetu Warszawskiego, RU-M@K — Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Repozytorium Politechniki Krakowskiej, Repozytorium Wiedzy Politechniki Wrocławskiej, RUŁ — Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego, eRIKA — Repozytorium Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, RUB — Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku, Repozytorium Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Repozytorium Wiedzy Politechniki Wrocławskiej, Repozytorium Uniwersytetu Wrocławskiego oraz RUJ — Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Dotychczas żadna z wymienionych uczelni nie wprowadziła „otwartego mandatu”, jedynie UAM nałożył obowiązek umieszczania rozpraw doktorskich w repozytorium AMUR³¹. Udział poszczególnych autorów w uzupełnianiu repozytorium o własne prace jest dobrowolny i, jak już zaznaczono, ograniczony warunkami zapisanymi w umowie między autorem a wydawnictwem.

Z ogólnej liczby publikacji 1095 wydanych w latach 2013-2015 jedynie 162 zostały dodane do siedmiu repozytoriów instytucjonalnych. Daje to 15%. Swoich ostatnich publikacji jeszcze nie udostępnili w wersji elektronicznej bibliotekarze z bibliotek: Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Politechniki Krakowskiej, Krakowskiej Akademii, Uniwersytetu Warszawskiego i Wrocławskiego.

Wyk. 5. Liczba publikacji z lat 2013-2015 w repozytoriach uczelnianych.
Źródło: Opracowanie własne.

Należy zaznaczyć, że w powyższym zestawieniu uwzględniono jedynie wersje ostateczne prac, nie brano pod uwagę pre-printów, ponieważ zwykle były pozbawione informacji na temat miejsca ukazania się pracy finalnej bądź miejsca i czasu wygłoszenia referatu.

³¹ SZPROT, J. (red.) *Otwarta nauka w Polsce 2014. Diagnoza* [on-line]. Warszawa: Wydawnictwa ICM, 2014, s. 20-22 [dostęp 26.07.2015]. Dostępny w: <http://pon.edu.pl/index.php/nasze-publicacje?pubid=13>.

Alternatywne drogi upowszechniania publikacji naukowych

W swojej pracy *The 7 habits of highly effective research communicators*³² Anup Kumar Das przedstawił siedem nawyków, którymi powinien kierować się badacz chcący zwiększyć swoją widoczność w sieci, wśród nich m.in.: wygenerowanie własnego numeru badacza (ORCID, Researcher ID), następnie stworzenie własnej strony internetowej, profilu w naukowych serwisach społecznościowych (Academia.edu, ResearchGate), dzielenie się własnymi pracami poprzez otwarte repozytoria i we wspomnianych serwisach, branie udziału w dyskusjach na forach tematycznych i rozmawianie na temat własnych badań, używanie menedżerów bibliograficznych (Mendeley, Zotero, Google Scholar CitationsLibrary).

Obecnie zainteresowanie naukowymi serwisami społecznościowymi gwałtownie wzrosło, a badania nad nimi są prowadzone m.in. w Londynie³³, Tybindze³⁴, Bukareszcie³⁵, jak również na gruncie polskim. Ich prezentacji dokonały ostatnio: Ewa Rozkosz³⁶ i Lidia Jarska³⁷, a Zbigniew Osiński³⁸ zaprezentował ich przydatność do badań nad dziejami Polski. Zalety nowych metod promocji w komunikacji naukowej omawiał również Emanuel Kulczycki³⁹.

Jednym z podstawowych zagranicznych, tematycznych repozytoriów dziedzinowych, w którym można deponować prace naukowe o interesującej nas tematyce, jest E-LIS — *e-prints in library and information science*⁴⁰, gdzie do tej pory zarówno pracownicy polskich

³² DAS, A.K. The 7 habits of highly effective research communicators. W: MAITY, G. (red.) *Charaibeti: Golden Jubilee Commemorative Volume* [on-line]. Kolkata: Department of Library & Information Science, Jadavpur University, 2014, s. 356-365 [dostęp 6.07.2015]. Dostępny w: <http://eprints.rclis.org/23765/1/7Habits%20of%20Highly%20Effective%20Research%20Communicators.pdf>.

³³ JORDAN, K. Academics and their online networks. Exploring the role of academic social networking. *First Monday* [on-line] 2014, Vol. 19, nr 11 [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/4937/4159#author>; <http://dx.doi.org/10.5210/fm.v19i11.4937>.

³⁴ MUSCANELL, N. *Academics' use of Social Media* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: https://kmrc.qualtrics.com/jfe/form/SV_3lzclHbGrymja7z.

³⁵ ZBUCHEA, A. *Questionnaire (ResearchGate, Academia.edu, LinkedIn)* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <https://docs.google.com/forms/d/1qS6xrtKd-TFFUySIOfTWSckM3lpSkaHA8IAfZVCFYVQ/viewform?c=0&w=1>.

³⁶ ROZKOSZ, E. Serwisy społecznościowe dla naukowców (SSN) na przykładzie ResearchGate i Academia.edu. *Forum Bibliotek Medycznych* 2014, r. 7, nr 2 (14), s. 16-24.

³⁷ JARSKA, L. *Pracownik naukowy w sieci - charakterystyka wybranych portali wymiany poglądów i wyników badań*, W: Biblioteka, książka, informacja, Internet 2014 [w druku] JARSKA, L. *Pracownik naukowy w sieci - charakterystyka wybranych portali wymiany poglądów i wyników badań*. W: *Biblioteka, książka, informacja, Internet* 2014 [w druku].

³⁸ OSIŃSKI Z., Narzędzia pracy historyka w świecie cyfrowym. W: SOB CZAK, A., CICHOCKA, M., FRĄCKO-WIAK P. (red.) *Historia 2.0* [on-line]. Lublin: Portal E-naukowiec, 2014, s. 15-30 [dostęp 30.07.2015]. Dostępny w: http://e-naukowiec.eu/wp-content/uploads/2014/12/Historia_2.0-red.-A.-Sobczak-M.-Cichocka-P.-Fr%C4%85ckowiak.pdf.

³⁹ KULCZYCKI, E. Na jakim portalu naukowiec powinien mieć konto... W: *Warsztat badacza* [on-line], [dostęp 26.07.2015]. Dostępny w: http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/na-jakim-portalu-naukowiec-powinien-miec-konto/.

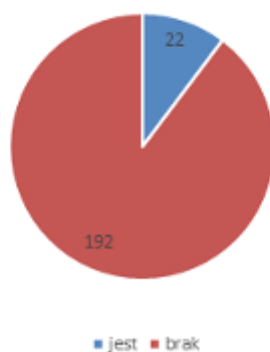
⁴⁰ E-LIS — *e-prints in library and information science* [on-line], [dostęp 21.06.2015]. Dostępny w: <http://eprints.rclis.org/view/countries/>; DERFERT-WOLF, L. Międzynarodowe repozytorium z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej E-LIS. W: GÓRSKI, M., MARCINEK, M. (red.) *Otwarte zasoby wiedzy – nowe zadania uczelni i bibliotek w rozwoju komunikacji naukowej. Materiały konferencyjne, 15-17 czerwca*

bibliotek, jak i instytutów bibliologicznych i informatologicznych zamieścili 449 prac. Z omawianego okresu pochodzi 78 prac, przy czym nie zamieszczono jeszcze żadnej z 2015 r. Należy podkreślić, że po utworzeniu konta każdy może dodać swoją pracę z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Kolejnym etapem jest zatwierdzanie przez edytorów, którymi dla Polski są: Lidia Derfert-Wolf i Anna Kawalec. Decyzję o zamieszczeniu swoich artykułów w E-LIS podjęło 19 osób z badanej grupy, z czego jedynie cztery na bieżąco aktualizują swój dorobek.

Z kolei wpisując nazwiska bibliotekarzy do popularnej wyszukiwarki naukowej, jaką jest Google Scholar bez trudu odnajdziemy informacje o pracach najczęściej cytowanych oraz o ich wersji elektronicznej. Algorytm przyjęty przez tę wyszukiwarkę jest skupiony na najpopularniejszych artykułach oraz na dacie publikacji⁴¹. W celu zwiększenia widoczności autorzy mogą utworzyć własny profil, gdzie w jednym miejscu zostaną zaprezentowane wszystkie ich prace. Uporządkowania chaosu informacyjnego, jakiego doświadczamy korzystając z tej wyszukiwarki, podjęło się 22 bibliotekarzy, a dziewięciu z nich stale go aktualizuje.

O wiele bardziej rozbudowaną formę przyjmują naukowe serwisy społecznościowe, z których do najpopularniejszych obecnie należą Academia.edu oraz ResearchGate, oba utworzone w 2008 r., skupiają odpowiednio 22 mln i 7 mln naukowców oraz innych badaczy niezależnych. Pozwalają one na kontakt z uczonymi na całym świecie, budowanie sieci kontaktów, obserwowanie profili osób o podobnych zainteresowaniach naukowych, a informacje o nowych publikacjach dostajemy do skrzynki poczty elektronicznej.

Google Scholar Citations

Wyk. 6. Liczba bibliotekarzy z profilami w Google Scholar.
Źródło: Opracowanie własne.

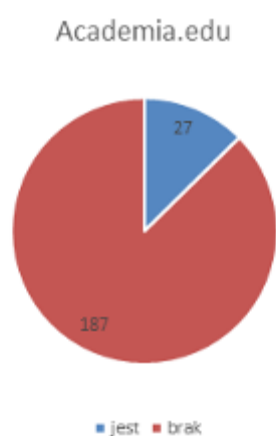
O wiele bardziej rozbudowaną formę przyjmują naukowe serwisy społecznościowe, z których do najpopularniejszych obecnie należą Academia.edu oraz ResearchGate, oba utwo-

2011 [on-line]. Kraków: Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, 2011, s. 111-121 [dostęp 30.07.2015]. Dostępny w: http://www.nowyebib.info/images/stories/Mat_konferencyjne/23/konferencjaozw_2011_calosc.pdf.

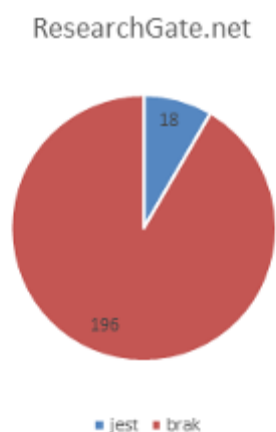
⁴¹ PAMUŁA-CIEŚLAK, N. *Ukryty Internet jako przedmiot edukacji informacyjnej*. Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2015, s. 108-113.

rzony w 2008 r., skupiają odpowiednio 22 mln i 7 mln naukowców oraz innych badaczy niezależnych. Pozwalają one na kontakt z uczonymi na całym świecie, budowanie sieci kontaktów, obserwowanie profili osób o podobnych zainteresowaniach naukowych, a informacje o nowych publikacjach dostajemy do skrzynki poczty elektronicznej.

Niestety wykorzystanie tych dróg upowszechniania własnego dorobku naukowego jest znikome wśród pracowników wybranych w badaniu bibliotek akademickich. Badanie tej grupy było dodatkowo utrudnione ze względu na niepodawanie afiliacji i wpisywanie w jej miejscu *independent researcher*.

Wyk. 7. Liczba bibliotekarzy w Academia.edu.
Źródło: Opracowanie własne.

Wyk. 8. Liczba bibliotekarzy w ResearchGate.
Źródło: Opracowanie własne.

Wśród 214 bibliotekarzy nieznacznie większą popularnością cieszyła się Academia.edu, która wydaje się logiczniejszym wyborem ze względu na liczbę naukowców skupionych w tym serwisie. Jednakże zarówno w tym przypadku, jak i ResearchGate część profili jest pustych. Można się domyślić, że powstały one w celu zorientowania się w możliwościach i użyteczności tego typu narzędzi do przyszłych badań. Uzupełniając powyższe dane nale-

ży dodać, że w Academia.edu w dziewięciu profilach pojawiła się przynajmniej jedna pozycja z lat 2013-2015, a w przypadku drugiego serwisu jedynie przy sześciu.

Podsumowanie

Z powyższych badań wynika, że internet daje duże możliwości w upowszechnieniu dorobku naukowego pracowników bibliotek, którzy są na różnych etapach swojej kariery. Dostarczając danych o najnowszych publikacjach każdy z nich ma potencjalny wpływ na rozwój, w tym przypadku, polskiej bibliologii i informatologii. W dalszym ciągu niedostatecznie są wykorzystywane instytucjonalne, jak również alternatywne drogi upowszechniania własnych odkryć.

Wracając do hipotez badawczych należy stwierdzić, że jest możliwy dostęp do publikacji bibliotekarzy w przestrzeni sieciowej. W znaczącej części są to osoby, które osiągnęły stanowisko bibliotekarza dyplomowanego, a informację o swoich dokonaniach upowszechniają w instytucjonalnych kanałach informacyjnych (bazy, zestawienia bibliograficzne, rzadziej w repozytoriach). Tylko ok. 10% zaczyna dostrzegać możliwości, jakie dają inne drogi prezentacji własnych badań, m.in. naukowe serwisy społecznościowe.

Na zakończenie należy podkreślić, że zaprezentowane badania mają jedynie charakter pilotażowy i wymagają dopełnienia, jak również doprecyzowania samej grupy badawczej. Nie wzięto pod uwagę polskich serwisów wymiany informacji o publikacjach (np. INFO-NA⁴²), jak również nie dokonano analizy jakościowej imponującego dorobku publikacyjnego bibliotekarzy z omawianych bibliotek.

Bibliografia:

1. *Baza Dorobku Naukowego Pracowników Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://bibliografia.ukw.edu.pl>.
2. BEDNAREK-MICHALSKA, B. *Mamy już 22 repozytoria naukowe w Polsce* [on-line], [dostęp 21.07.2015]. Dostępny w: <http://www.ebib.pl/?p=3981>.
3. *Bibliografia publikacji pracowników i doktorantów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <https://www.bu.umk.pl/bibliometria>.
4. *Bibliografia publikacji pracowników i doktorantów Uniwersytetu Wrocławskiego* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://www.bu.uni.wroc.pl/publikacje/>.
5. *Bibliografia Publikacji Pracowników Politechniki Krakowskiej* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://suw.biblos.pk.edu.pl/browseByDepartament>.
6. *Bibliografia Publikacji Pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://ruj.uj.edu.pl/xmlui/browse?type=affiliation>.
7. *Bibliografia publikacji pracowników Uniwersytetu Łódzkiego* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://212.191.71.9>.
8. *Biblios - informator o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce* [on-line], [dostęp 26.07.2015]. Dostępny w: <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=8>.
9. *Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie. Sprawozdania* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: http://www.buw.uw.edu.pl/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=33&Itemid=145.
10. BOSACKA, M. Przyszłość bibliotekarzy dyplomowanych w kontekście tzw. ustawy „deregulacyjnej” (na przykładach zapisów w statutach różnych uczelni wyższych). W: *Biblioteki we współczesnym*

⁴² INFONA [on-line], [dostęp 06.08.2015]. Dostępny w: <https://www.infona.pl/>.

- systemie prawnym Polski i Unii Europejskiej*. Wrocław: Korporacja Bibliotekarzy Wrocławskich, 2014, s. 31-35.
11. Budapeszteńska inicjatywa otwartego dostępu do wiedzy po dziesięciu latach: ustawienie domyślne – otwartość. W: *Budapest Open Access Initiative* [on-line], [dostęp 30.07.2015]. Dostępny w: <http://www.budapestopenaccessinitiative.org/boai-10-translations/polish>.
 12. CAŁKA, M., BIELAWSKA, S. Niejasny status bibliotekarza dyplomowanego w Polsce w świetle zmian ustawy o deregulacji. *Deutsch-Polnische Juristen-Zeitschrift* 2014, nr 3, s. 32-35.
 13. *Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej. Publikacje pracowników* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: http://www.biblioteka.pwr.wroc.pl/publikacje_pracownikow.161.dhtml.
 14. CIECHORSKI, J. *Ustawa o bibliotekach. Komentarz*. Warszawa: SBP, 2012, s. 111-116.
 15. CIESIELSKA-KRUCZEK, R., ZAJĄC, R.M. Bibliotekarze dyplomowani w bibliotekach Krakowa. Aktywność zawodowa i naukowa. W: *IV Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy* [on-line]. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2014, s. 117-128 [dostęp 28.07.2015]. Dostępny w: <http://www.dbc.wroc.pl/dlibra/docmetadata?id=24643>.
 16. CZYREK, J., GÓRNA, B. (red.) *Biblioteki we współczesnym systemie prawnym Polski i Unii Europejskiej* [on-line]. Wrocław: Korporacja Bibliotekarzy Wrocławskich, 2014 [dostęp 6.08.2015]. Dostępny w: <http://bibliotekarze.kbw.wroc.pl/biblioteki-we-wspolczesnym-systemie-prawnym-polski-i-unii-europejskiej>.
 17. DAS, A.K. The 7 habits of highly effective research communicators. W: MAITY, G. (red.) *Charaibeti: Golden Jubilee Commemorative Volume* [on-line]. Kolkata: Department of Library & Information Science, Jadavpur University, 2014, s. 356-365 [dostęp 6.07.2015]. Dostępny w: <http://eprints.rclis.org/23765/1/7Habits%20of%20Highly%20Effective%20Research%20Communicators.pdf>.
 18. DĄBROWSKA, E. Bibliotekarz zderegulowany. Przepisy dotyczące bibliotekarzy dyplomowanych w bibliotekach uczelnianych w nowych realiach prawnych. W: *Biblioteki we współczesnym systemie prawnym Polski i Unii Europejskiej*. Wrocław: Korporacja Bibliotekarzy Wrocławskich, 2014, s. 25-29.
 19. DERFERT-WOLF, L. Międzynarodowe repozytorium z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej E-LIS. W: GÓRSKI, M., MARCINEK, M. (red.) *Otwarte zasoby wiedzy – nowe zadania uczelni i bibliotek w rozwoju komunikacji naukowej. Materiały konferencyjne, 15-17 czerwca 2011* [on-line]. Kraków: Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, 2011, s. 111-121 [dostęp 30.07.2015]. Dostępny w: http://www.nowyebib.info/images/stories/Mat_konferencyjne/23/konferencjaozw_2011_calosc.pdf.
 20. DUDZIAK, D., ZIÓŁEK, M. (red.) *IV Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy* [on-line]. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2014 [dostęp 6.08.2015]. Dostępny w: <http://www.dbc.wroc.pl/dlibra/docmetadata?id=24643>.
 21. *Działalność naukowa pracowników* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w <https://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/dzialalnosc-naukowa-pracownikow/>.
 22. *EBIB* [on-line], [dostęp 6.08.2015]. Dostępny w: <http://www.ebib.pl/>.
 23. *E-LIS — e-prints in library and information science* [on-line], [dostęp 21.06.2015]. Dostępny w: <http://eprints.rclis.org/view/countries/>.
 24. GMITEREK, W. Bibliotekarze dyplomowani – wczoraj, dziś i jutro. W: *Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji. Działania i codzienność*, t. 1. Poznań: Biblioteka Główna Politechniki Poznańskiej, 2005, s. 291-302.
 25. GRZĘDZIŃSKA, K. *NUKAT — Autostrada Informacji Cyfrowej* [on-line]. Warszawa: Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, NUKAT, 2013 [dostęp 6.08.2015]. Dostępny w: http://autostrada.buw.uw.edu.pl/konferencja/images/nukat_autostrada_informacji_cyfrowej.pdf.
 26. HOWORKA, B. Status bibliotekarza w bibliotece naukowej. W: *Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji. Działania i codzienność*, t. 1. Poznań: Biblioteka Główna Politechniki Poznańskiej, 2005, s. 279-290.
 27. *INFONA* [on-line], [dostęp 06.08.2015]. Dostępny w: <https://www.infona.pl/>.
 28. IWAŃSKA-CIEŚLIK, B. *Informacja o nowych publikacjach polskich bibliologów i informatologów* [on-line], [dostęp 26.07.2015]. Dostępny w: <http://www.slideshare.net/Blwanska/informacja-o-nowych-publicacjach-polskich-bibliologw-i-informatologw-w-przestrzeni-sieciowej>.

29. JARSKA, L. Pracownik naukowy w sieci - charakterystyka wybranych portali wymiany poglądów i wyników badań. W: *Biblioteka, książka, informacja, Internet* 2014 [w druku].
30. JORDAN, K. Academics and their online networks. Exploring the role of academic social networking. *First Monday* [on-line] 2014, Vol. 19, nr 11 [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/4937/4159#author>; <http://dx.doi.org/10.5210/fm.v19i11.4937>.
31. KULCZYCKI, E. Na jakim portalu naukowiec powinien mieć konto... W: *Warsztat badacza* [on-line], [dostęp 26.07.2015]. Dostępny w: http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/na-jakim-portalu-naukowiec-powinien-miec-konto/.
32. *Kultura w 2013 r.* [on-line]. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, 2014, s. 22, 68 [dostęp 3.08.2015]. Dostępny w: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/kultura/kultura-w-2013-r-2.11.html>.
33. MUSCANELL, N. *Academics' use of Social Media* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: https://kmrc.qualtrics.com/jfe/form/SV_3lzclHbGrymja7z.
34. OSIŃSKI Z., Narzędzia pracy historyka w świecie cyfrowym. W: SOB CZAK, A., CICHOCKA, M., FRĄCKOWIAK P. (red.) *Historia 2.0* [on-line]. Lublin: Portal E-naukowiec, 2014, s. 15-30 [dostęp 30.07.2015]. Dostępny w: http://e-naukowiec.eu/wp-content/uploads/2014/12/Historia_2.0-red.-A.-Sobczak-M.-Cichocka-P.-Fr%C4%85ckowiak.pdf.
35. PAMUŁA-CIEŚLAK, N. *Ukryty Internet jako przedmiot edukacji informacyjnej*. Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2015, s. 108-113.
36. *Publikacje Pracowników BU* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: http://lib.amu.edu.pl/index.php?option=com_content&task=category§ionid=2&id=36&Itemid=69.
37. *Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://ruj.uj.edu.pl/xmlui/browse?type=affiliation>.
38. ROZKOSZ, E. Serwisy społecznościowe dla naukowców (SSN) na przykładzie ResearchGate i Academia.edu. *Forum Bibliotek Medycznych* 2014, r. 7, nr 2 (14), s. 16-24.
39. *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej z dnia 17 grudnia 2013 r.* Dz.U. 2013, poz. 1571.
40. *Sprawozdania z działalności Biblioteki Głównej i Systemu biblioteczno-informacyjnego PW* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <http://www.bg.pw.edu.pl/index.php/o-nas/sprawozdania-z-dzialalnosci>.
41. SZAFRAŃSKI, L. *Deregulacja zawodów a bibliotekarz dyplomowany* [on-line], [dostęp 3.08.2015]. Dostępny w: <http://www.sbp.pl/artukul/?cid=10303&prev=648>.
42. SZPROT, J. (red.) *Otwarta nauka w Polsce 2014. Diagnoza* [on-line]. Warszawa: Wydawnictwa ICM, 2014, s. 20-22 [dostęp 26.07.2015]. Dostępny w: <http://pon.edu.pl/index.php/nasze-publicacje?pubid=13>.
43. Tytko Marek Mariusz. W: *Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego* [on-line], [dostęp 28.07.2015]. Dostępny w: <http://ruj.uj.edu.pl/xmlui/browse?type=author>.
44. *Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach*. Dz.U. 2012, poz. 642.
45. *Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym*. Dz.U. 2005, nr 164, poz. 1365.
46. *Wymagania dla kandydatów na dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej* [on-line], [dostęp 3.08.2015]. Dostępny w: http://lib.amu.edu.pl/pliki/rada/zalacznik_1_rada_06_06_2013.pdf.
47. ZBU CHEA, A. *Questionnaire (ResearchGate, Academia.edu, LinkedIn)* [on-line], [dostęp 25.07.2015]. Dostępny w: <https://docs.google.com/forms/d/1qS6xrtKd-TFFUySIOtWSckM3lpSkaHA8IAfZVCFYVQ/viewform?c=0&w=1>.